

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100811

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-05-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черевичний Сергій Васильович

2. Cherevychnyi Serhii V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Психологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-12-2021

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Національний університет оборони України імені Івана Черняховського

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, м. Київ, 03049, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.709.027

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, м. Київ, 03049, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, м. Київ, 03049, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, м. Київ, 03049, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.81.43, 78.21.15

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості прийняття рішення командиром в умовах невизначеності
2. Psychological features of decision-making by the commander in conditions of uncertainty

Реферат:

1. Наукову працю присвячено дослідженню психологічних особливостей прийняття рішення командиром в умовах невизначеності. У ході аналізу поглядів на природу прийняття рішення теоретично досліджено процес прийняття рішення у психологічній науці. За результатами теоретичних розвідок з'ясовано, що на цей час у психологічній науці не існує єдиної узагальненої психологічної теорії прийняття рішень, але напрацьовано ряд концепцій і моделей, в яких описано і пояснено поведінку особистості в ситуації прийняття рішень. З'ясовано, що процес прийняття рішення науковці вивчали з таких позицій: волевиявлення особистості як закінченого вольового акту, безупинної боротьби мотивів, як модель людського вибору, категорію вчинку та ін. Доведено, що командир практично завжди діє в умовах різного ступеня невизначеності, тому найважливішою вимогою до нього є здатність до повноцінного функціонування та прийняття рішення в умовах невизначеності. Теоретично проаналізовано проблеми прийняття рішення та їх специфіку в діяльності командира. У праці розглянуто два основних напрями в теорії прийняття рішень: теорію раціональних рішень і поведінковий підхід до прийняття рішень. За результатами аналізу літератури бачення психологічної готовності до прийняття рішення командиром в умовах невизначеності наведено через два умовних рівні: ситуаційно-психологічний (групу особливостей, пов'язаних із зовнішніми чинниками та умовами перебігу процесу прийняття рішення командиром) та особистісно-психологічний (групу власне психологічних особливостей командира у процесі прийняття рішення в умовах невизначеності). Авторське бачення полягає в розгляді психологічних особливостей прийняття рішення командиром в умовах невизначеності в межах трьох психологічних компонентів: когнітивного (аналізу характеристик ситуації невизначеності, інформації, альтернатив та раціонального оцінювання вибору, його реалізації та наслідків), емоційно-вольового (контролю і регуляції вольових дій особистості, пов'язаних із подоланням труднощів і перепон у прийнятті рішення, реалізацією вибору, в тому числі в ситуації невизначеності) та ціннісно-мотиваційного (регулювання мотивів і дій у виборі, забезпечення активності і спрямованості на пошук варіанта вибору і досягнення цілей під час прийняття рішення). Показано змістове наповнення кожного психологічного компонента. Окреслено ряд психологічних чинників, що істотно впливають на прийняття рішення командиром (невизначеність, небезпека, раптовість, новизна, збільшення темпу дій, дефіцит часу та ін.). З'ясовано основні чинники, що посилюють невизначеність та впливають на прийняття рішення командиром (великий обсяг інформації, стрімке зростання вогневих можливостей військ, застосування високоточної зброї, застосування нових технологічних засобів інформаційного впливу на свідомість та ін.). Всебічно проаналізовано поняття феномену «невизначеності» у яких доводиться приймати рішення командирів. Виокремлено методологічні підходи, принципи, методи дослідження. Обґрунтовано організацію, етапи та методики дослідження прийняття рішення командиром в умовах невизначеності. Апробовано психодіагностичний комплекс методик, спрямованих на виявлення психологічних особливостей у командирів під час прийняття рішення в умовах невизначеності. Встановлено, що ключовою особливістю під час прийняття рішення командиром у ситуації невизначеності, неоднозначності є толерантність до невизначеності. Відповідно до ретроспективного аналізу наукових джерел та результатів власного дослідження виокремлено психологічний профіль толерантного та інтолерантного до невизначеності командира і з'ясовано стійкі особистісні риси, що характеризують кожного з них та виявляються на рівні базових усвідомлень. За результатами дослідження рівня толерантності до невизначеності виокремлено дві групи командирів: перша – командири, в яких переважають показники толерантності до невизначеності, друга – в яких переважають показники інтолерантності до невизначеності. Для з'ясування ставлення до невизначеності та її впливу на діяльність командира розроблено авторську анкету, в якій виокремлено групи командирів відповідно до їх психологічних особливостей і ставлення до невизначеності: «командир воїн» (переважає толерантність до невизначеності); «командир інтолерантний» (переважають інтолерантність та непереносимість невизначеності); «командир натхненник» (домінує оптимізм в ситуації невизначеності). З'ясовано стилі подолання командирами складних невизначених ситуацій (копінг-стратегій поведінки під час прийняття рішення в умовах невизначеності) залежно від їх рівня толерантності до невизначеності.

2. Scientific work is devoted to the study of psychological features of decision-making by the commander in conditions of uncertainty. A theoretical study of decision-making in psychological science was conducted by analyzing views on the nature of decision-making. Theoretical research has shown that there is currently no single generalized psychological theory of decision-making in psychological science, but a number of concepts and models have been presented that describe and explain individual behavior in decision-making situations. It was found that the decision was considered from the standpoint. It has been proven that a commander almost always operates in conditions of varying degrees of uncertainty, so the most important requirement for him is the ability to function properly and make decisions in conditions of uncertainty. A theoretical analysis of the decision-making problem and its specifics in the activities of the commander was conducted. The author's vision is to consider the psychological features of decision-making by the commander in conditions of uncertainty within three psychological components: cognitive (analysis of the characteristics of uncertainty, information, alternatives and rational assessment of choice, its implementation and consequences), emotional and volitional (control and regulation of volitional actions of the individual related to overcoming difficulties and barriers to decision-making, with the implementation of choices, including in situations of uncertainty) and value-motivational (regulation of motives and actions in choice, ensuring activity and focus on finding options choosing and achieving goals in decision making). The semantic content of each psychological component is shown. A number of psychological factors that have a significant impact on the decision of the commander (uncertainty, danger, suddenness, novelty, increasing the pace of action, lack of time, etc.) are outlined. The main factors that increase uncertainty and influence the decision of the commander (a large amount of information; rapid growth of firepower of troops; the use of high-precision weapons; the use of new technological means of informational influence on consciousness, etc.). The concept of the phenomenon of "uncertainty" is comprehensively analyzed – from incompleteness and inaccuracy of information on the conditions of implementation of activities, which implies the presence of instability factors, for which the results of actions are not determined. The degree of their influence on the action is unknown, and to the characteristic feature of the environment in which it is impossible to accurately predicts the occurrence of certain events. The content of the uncertainty types in which the commander has to make decisions is established and revealed. Methodological approaches, principles, research methods are singled out. The organization, stages and methods of decision-making research by the commander in conditions of uncertainty are substantiated. The psychodiagnostic complex of the methods directed on revealing of psychological features at commanders during decision-making in the conditions of uncertainty is tested. The peculiarities of the commander's psyche functioning during decision-making in conditions of stochastic, temporal, spatial and linguistic uncertainty in accordance with their level of muscular tonic activity have been studied. It was found that the level of simulated types influence of uncertainty on the decision-making of commanders with a high level of muscular tonic activity is much less than that of commanders with a low level of muscular tonic activity. This is confirmed by the difference in the results obtained during the study. Uncertainty tolerance has been found to be prevalent in all commanders with a high level of muscular tonic activity, with the exception of commanders with a low level of energy potential, where an intolerance to uncertainty prevails. In the factor structure of psychological features of decision-making by commanders, two factors have been identified that characterize the opposite tendencies of decision-making in conditions of uncertainty. The first factor, «Meaningfulness and rationality», combined features associated with reflexivity, vigilance, rationality, high meaningful life orientations and professional ambitions, and low levels of courage, adaptation, procrastination. The second factor «Risk and tolerance for uncertainty» combined features associated with a high level of confidence

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хміляр Олег Федорович

2. Khmilar Oleh F.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сафін Олександр Джамілійович

2. Safin Oleksandr Dzhamiliyovych

Кваліфікація: д.психол.н., 20.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кокун Олег Матвійович
2. Kokun Oleh M.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стасюк Василь Васильович
2. Stasyuk Vasiliy Vasilievich

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Олександр Петрович
2. Kovalchuk Oleksandr P

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Осьодло Василь Ілліч

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Осьодло Василь Ілліч

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

